

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 28

Βρίσκω τα ρήματα στο παρακάτω κείμενο και τα ταξινομώ στα σωστά κουτάκια ανάλογα με τον τύπο τους.

Ο θεός μου εκλέχθηκε δήμαρχος από την πλειοψηφία των συμπολιτών μας για να υπηρετήσει τον δήμο μας. Από τις πρώτες μέρες έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για την πόλη μας. Καθάρισε τους δρόμους από τα σκουπίδια και ελευθέρωσε τα πεζοδρόμια από τα δεκάδες παρκαρισμένα αυτοκίνητα. Επίσης, χάρη στις προσπάθειές του, τα βράδια κοιμόμαστε πιο ήσυχοι, γιατί ξέρουμε πως η πόλη μας είναι ασφαλής.

μεταβατικά

αμετάβατα

συνδετικά

Δ Έγκλιση

Ο γιος του κυρ Πέτρου **σπουδάζει** αστροναύτης.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ: κάτι το πραγματικό/βέβαιο

Ο κυρ Πέτρος ήθελε **να σπουδάσει** ο γιος του αστροναύτης.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ: κάτι το επιθυμητό/αβέβαιο

Ο κυρ Πέτρος έλεγε συχνά στον γιο του «Όταν μεγαλώσεις, **σπούδασε** αστροναύτης!»

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ: συμβουλή/απαίτηση

Χρησιμοποιούμε διαφορετικούς τύπους του ρήματος για να δείξουμε αν η πράξη που περιγράφουμε είναι πραγματική/βέβαιη (**οριστική**) ή επιθυμητή/αβέβαιη (**υποτακτική**) ή ακόμα αν απαιτούμε την πραγματοποίησή της (**προστακτική**). Οι διαφορετικοί αυτοί ρηματικοί τύποι λέγονται **εγκλίσεις**.

Η άρνηση στην οριστική σχηματίζεται με το μόριο **δε(v)**, ενώ στην υποτακτική με το μόριο **μη(v)**.

Π.χ. Ο γιος του κυρ Δημήτρη **δε** σπουδάζει αστροναύτης.
Ο κυρ Δημήτρης επέμενε να **μη** σπουδάσει αστροναύτης ο γιος του.

Προσέχω τον σχηματισμό των εγκλίσεων:

- Όταν περιγράφω κάτι ως πραγματικό/βέβαιο, το τοποθετώ στη χρονική βαθμίδα στην οποία συνέβη/συμβαίνει/θα συμβεί (δηλ. παρόν/παρελθόν/μέλλον). Γι' αυτό και η οριστική έγκλιση σχηματίζει τύπους στους διάφορους χρόνους (οριστική ενεστώτα, παρατατικού, αορίστου, συνοπτικού μέλλοντα, εξακολουθητικού μέλλοντα, παρακειμένου, υπερσυντελικού, συντελεσμένου μέλλοντα).
- Όταν περιγράφω κάτι ως επιθυμητό/αβέβαιο ή απαιτώ την πραγματοποίησή του, δεν το τοποθετώ σε χρονική βαθμίδα. Έτσι, η υποτακτική και η προστακτική είναι άχρονες εγκλίσεις.
 - Οι βασικοί και πιο συνηθισμένοι τύποι της υποτακτικής σχηματίζονται με το **να +** τους τρεις απλούς τύπους ποιού ενεργείας (εξακολουθητικό – επαναλαμβανόμενο, συνοπτικό – στιγμιαίο, συντελεσμένο):
π.χ. **να γράφω** – **να γράψω** – **να έχω γράψει**.
Υπάρχουν και άλλοι τύποι υποτακτικής που παράγονται επίσης με το **να**:
π.χ. **να έγραφα** – **να έγραψα** – **να είχα γράψει**.
 - Η προστακτική σχηματίζεται με τον εξακολουθητικό – επαναλαμβανόμενο και με τον συνοπτικό – στιγμιαίο τύπο του ποιού ενεργείας:
π.χ. **γράφε** – **γράψε**.

Κλίση του ρήματος

Το ημερολόγιο του Ορέστη

Στις διακοπές...

- **Παίζω** μπάλα με τους φίλους μου.
- **Τρέχω** δίπλα στο κύμα.
- **Διαβάζω** τα αγαπημένα μου βιβλία.
- **Δροσίζομαι** με ένα παγωτό.

Το ημερολόγιο της Αγγελίνας

Στις διακοπές...

- **Βουτώ** στη θάλασσα.
- **Κολυμπώ** μαζί με τις φίλες μου.
- **Μπορώ να ξυπνάω** πιο αργά.
- **Ξεχνιέμαι** με τις ώρες κάτω από τη σκιά ενός δέντρου.

Ανάλογα με τον τρόπο κλίσης τους, χωρίζουμε τα ρήματα σε δύο μεγάλες ομάδες, που τις λέμε **συζυγίες**.